

P2. El problema de la naturalesa i del coneixement als inicis de la reflexió filosòfica.

Pregunta:

-Quina concepció de la naturalesa tenen els primers filòsofs? Quin esquema utilitzen per explicar l'origen de l'univers? Com consideren que es pot conèixer la realitat?

Al s. VI a.C. va aparèixer a la polis jònica de Milet un grup de pensadors que inauguren una nova manera de reflexió sobre la naturalesa, la qual van prendre com objecte d'investigació sistemàtica.

La filosofia neix com a crítica al mite. Les mateixes qüestions;

busquen resposta a preguntes cosmogòniques, cosmològiques i fenòmens meteorològics.

En les primeres explicacions d'aquests filòsofs s'evidencia:

- Absència d'elements sobrenaturals.
- No s'anomena cap divinitat i tot s'explica per l'acció de la pròpia naturalesa (Naturalisme). Tot s'haurà d'explicar des d'aquesta, des de la seva estructura i el seu ordre. → La Naturalesa s'entén com a physis*
- On abans es feia referència a déus, ara hi trobem qualitats o elements naturals que interactuen entre sí. (ANALOGIA)
- L'explicació fruit d'una indagació racional (Racionalisme). Resultat de la combinació de l'observació de la naturalesa (sentits) i la reflexió racional a la recerca de les seves regularitats.
- Es busca un ordre i una regularitat (necessitat) en la natura.

*Physis: Concepte de natura. La physis entesa com el conjunt de la naturalesa. Per als grecs un tot ordenat, bell i dinàmic (sotmesa canvis). El canvi com una de les preocupacions dels presocràtics. El canvi es produeix d'acord a unes lleis (ordre). Aquest ordre es mostra bell i en fa possible la comprensió.

La Recerca de 'arjé

En l'intent de comprendre i explicar la naturalesa des d'un pensament racional, els primers filòsofs van plantejar-se com a primer i fonamental problema la recerca de l'arjé.

Arjé: principi últim del qual totes les coses procedeixen i en el qual tornen a convertir-se quan desapareixen.

- Realitat última de la qual són constituïdes totes les coses.

- Principi que possibilita l'explicació del moviment (physis). Motor de canvi, principi de moviment, pluralitat i diversitat.

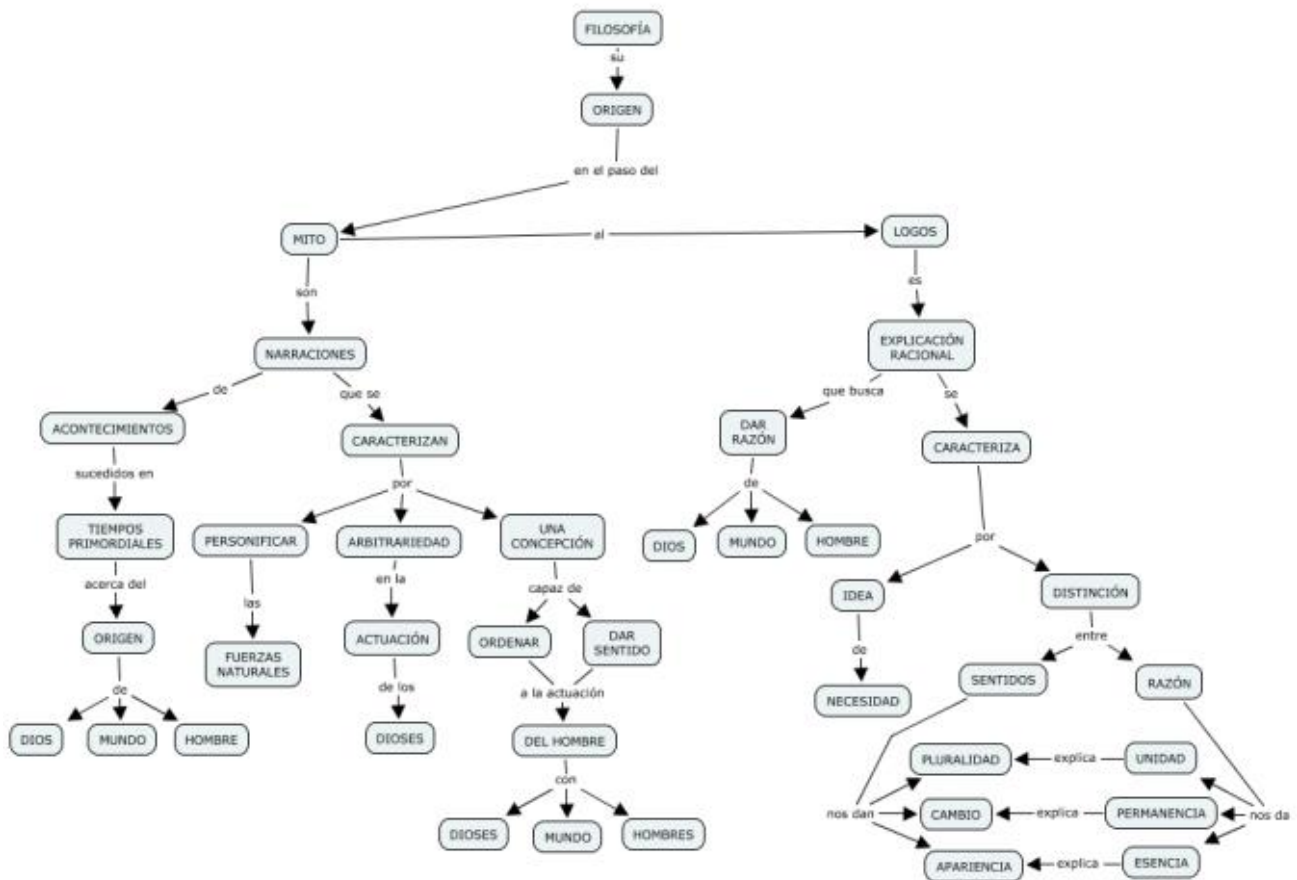
També interessat en el problema de l'origen de l'univers i la seva evolució posterior.

ESQUEMA GENERAL:

Explicar com del caos s'arriba a l'ordre.

Situació inicial: caos com a tot barrejat i indiferenciat.

Procés cosmogònic: diferenciació de les diferents qualitats naturals. De la seva combinació sorgeixen els elements naturals bàsics. D'aquests, la resta de coses existents

Els primers filòsofs parteixen de l'observació, de l'experiència quotidiana, per proposar des d'aquesta teories sobre el funcionament de la naturalesa. El coneixement apareix com a resultat de la combinació del que ens mostren els sentits (l'observació) i allò que és capaç de comprendre o elaborar la nostra raó (buscar les regularitats que sembla que puguin donar-se per a poder fer-ne generalitzacions).

Alguns presocràtics consideraran la informació del sentits (**empirisme**) com a punt de partida imprescindible per a tota teoria racional. Altres en canvi, valoraran aquesta informació com un simple engany, una mera aparença, i proposaran una teoria filosòfica elaborada exclusivament mitjançant l'ús de la raó (**racionalisme**)

Relació de filòsofs i els seu arjé

Filòsof	Any	Arché, Arjé o Argé	Element
Tales de Milet	624 – 545 a.C	L'Aigua	Material
Anaximandre	610 – 545 a.C	L'Àpeiron (infinit)	Inmaterial
Anaxímenes	585 – 528 a.C	L'Aire	Material
Empédocles	570 – 496 a.C	L'Aigua, Foc, Terra, Aire	Inmaterial & Material
Demòcrit	460 – 379 a.C	Àtom (buit)	Inmaterial
Pitàgores	570 – 496 a.C	Els Números	Inmaterial
Parmènides	530 a.C aprox.	L'Ésser	Inmaterial
Heràclit	544 – 584 a.C	Foc (El Flux del Moviment)	Inmaterial & Material